

arack-
cserli)

apható
dor

u. 2005.

éssel

va-

zitmé-

ncsem.

állitók,

on. =

e mel

mely

etében

lül áll,

heti a

ek te-

ely fő-

szettel.

ked-

mellett

rdó

ippai vo-

tilométer-

őtelepen.

előre ren-

matikus

gyhatásu

gég stb.

zteri ren-

Allandó

bák.

n:

szám.

VÉNY
ULAT

etek,

nyok)

adony

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybecskerek. 1907.

XXXVI. évfolyam. 130. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy hóra ——— 2
— Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor

Hétfő, június 10.

Városi ügyekről.

Nagybecskerek, június 10.

VII.

Egy felette fontos, sok megvitásra okot szolgáltató dolog a mezőgazdasági munkások és cseléd kérdése, amely a kivándorlással is kapcsolatos. Mostan alapos kilátás nyílik arra, hogy a munkások építésére a város tetemes hozzájárulást és olcsó, részben kamatmentes hitelezést nyerhet az állam részéről. Van a városnak a selyemgubó beváltó telephelyén egynéhány holdnyi területe, ezen, 250 négyszögölivel számítva a telkeket, több munkásházat lehetne létesíteni. Olyan kérdés ez, melylyel mentől előbb behatóan és lelkesen kell foglalkozni. Ennyi családnak röghöz és saját otthonhoz kötése, ugyanannyi a haza földje számára biztosított nyereségnek, a gazdák részére megnyert munkaerőnek, sok családnak itthon tartott cselédet jelent, mert hiszen nem is annyira a szolgazemélyzetnek magasra tartott igényei, mintsem az eddig Torontálból történt nagy mértékű kivándorlás teszi a házi cselédkérdést és ebben való hiányt oly nehézzé.

Különböznék e kérdésnek behatóbb megvitását, szociál- és morálpolitikusokra bízom, én csak az emberszeretet és az önönmagunk által gyakorolt munkásságot, tiszta erkölcsnek példaadását kívánám a cselédtartóknak mint megszívlelendő dolgokat ajánlani.

Volnának még hozzávetőleg szóvá teendő eszméim.

Igy például a tisztán és rendesen tartott városi szegények házában egy kis konyhakertnek létesítése, mert az odaszorultaknak egy része még nem annyira munkaképtelen, hogy a hasznos, csekély mértékű foglalkozás jótévő örömetől és hasznától el kellene őket vonni. Arra, hogy el ne mehessenek a szegények házában lakói a közel lévő temetőbe, amikor ott a szokásos halotti tor lesz kiosztva, amelyek az emberiséget pusztító legátkosabb ördögéből, pálinkából áll javarészt, nagy gond volna fordítandó. Különböznék a minden szerdán és szombaton a házakhoz kéregetni járó szegények száma, ezen jótékony intézet megnyitása óta talán egy harmadára apadt le.

Ezen harmadnak is egy csekély része még olyan, ki család nélkül való és a szegényügynek, meg a nyilvános kéregetésnek helyesebb szemmel tartása mellett, ugyancsak a szegények házába volna küldendő. Az utcáról-utcará, házról-házra járó kéregetők között, kik ezt a hét minden napján teszik, van sok idegen és épkezláb ember, sok faluvégi cigány, kikre a mi éber rendőrségünk valószínűleg nem vet ügyet, mert tudja, hogy nehezebbre esik a cigánynak a szántás.

Városunk kertei közül első helyen áll a kaszinói. Már régen van kertészeti bizottságunk. Ezen bizottság már három polgármester alatt azoknak jelenléte és hozzájárulása mellett tett a tanácsnak javasla-

tot, hogy a kaszinói kertben az öntözéshez való víztartómedencét készíttessen. Eredetileg úgy volt tervezve, hogy a Béga partján gémmel állíttassék fel s vödörrel történjen a vízmerítés. Mióta villamos művünk van, ugyancsak háromszor javasoltatott egy betonozott vízmedence építése és ennek villamám által hajtott szivattyúval való megtöltése. Magam is külön nyújtottam be mintegy három év előtt a városi tanácshoz egy javaslatot, amely szerint a kaszinói terjedelmes épületek födelzetéről lefolyó esővíz felfogására egy, vagy több cyszterna lett volna építendő.

Hogy ezen javaslatot milyen sors érte, nem tudom, de én, ki ezt a köz iránt táplált meleg érdeklődésemnél fogva tettem, értesítést nem nyertem, azt, hogy végrehajtás okából a közgyűlés elé került volna, nem tapasztaltam, pedig ezen különben csinosan beültetett és jól gondozott kert nagymértékű porosságánál fogva, nagyon is rászorult a minden irányban gyakorlandó öntözésre.

Menczer Lipót.

Rudolfsgnád.

— Árvizi képek. —

— június 10.

Az árvizsújtotta rudolfsgnádiak helyzete változatlanul súlyos. A víz ugyan ismét apadt egy keveset a csemetai töltés átvágása folytán, de a töltésen tanyázó lakosság sokat szenved a szokatlan hűvös időjárás miatt, amely ellen különösen éjjelente alig tud védekezni hevenyészett szellős tanyáiban.

Az élelmiszerek is fogytán van s különösen az állatoknak kevés az ennivalója, miért is a hatóság mindent elkövet, hogy kaszálót szerezzen akár részben, akár pénzért.

A Bácskában kaptak már egy kis területet, azonkívül a szomszédos Titel, amely sok segítséget nyújtott a rudolfsgnádiaknak, szintén átengedett díjtalanul 12 hold sertéslegelőt. Persze ez mind kevés s gondoskodni kell még nagyobb mennyiségű takarmányról.

Szinte a sors maliciájának tetszik, hogy bár tengervizben vannak a szegény rudolfsgnádiak: nincs ivóvizük. A poshadó vízből ugyanis nem lehet inni s ezért a hatóság Titelből hozat vizet a népnek.

A lakosság munkabíró férfai egyébként legnagyobb részben elszegődött különböző helyekre, mezőgazdasági munkára, míg az ottmaradottak gátvédelemmel foglalkoznak.

Az asszonyok, gyermekek egész nap a töltésen vannak. Napközben csónakok bemegetnek a faluba, de nyolc óra után tiltva van bemenni.

Mintegy húsz-harminc család még benn tartózkodik a faluban levő házaiban, amelyeket szakemberek megvizsgáltak s nem találtak veszedelmesnek a bennlakást. Ezek külön írásbeli engedélyt kaptak erre, amelyet ki kell ragasztaniok házuk falára, éjjel pedig ki kell házaikat világitani.

A faluban csónakon egész éjjel csendőr-őrjáratok cirkálnak, nehogy valami büncselekmény történhessék. Eddig azonban a rudolfsgnádiak közül nem vetemedett senki sem bűnre s nem nyult senki sem közülük a máshoz. Egyetlen

lopás történt mindössze, de a tolvaj akkor sem rudolfsgnádi volt, hanem perlaszi, akit persze a csendőrök nyomban letartóztattak.

A roppant vízárban az állatveszteség aránylag igen csekély. Az utászok, akik perlaszi cigányok segítségével az utolsó napokban a hullákat kifogdosták a vízből, összesen 15 ló és szármarmarha, 30 juh és sertés hulláját fogták ki a vízből. Odaveszett azonkívül egy csomó kutya, macska, baromfi és mintegy 400-500 nyúl, a melyeket ki is fogtak s egy szárazon levő magaslaton elástak.

Az árvizsújtotta faluban persze az iskola szünetel, aminek a gyerekek nagyban örülnek, de örülnek a tenger víznek is, mert az ő felfogásuk szerint érdekesebb és pompásabb mulatságot nem találnának. Tapsikolnak a sekélyebb vízben, csónakáznak és szörnű tengeri csatákat vívnak, míg valamelyikük bele nem pottyan a vízbe, amire azután mindkét hadviselő fél verést kap a szülőktől. Persze azután újra kezdik megint a mulatságot.

Az árvíz óta mindössze egy halálozás fordult elő s az elhunytat Perlaszon temették el, mert a temető szintén víz alatt van.

A templomot is víz veszi körül s így az istentiszteletek szünetelnek. A víz a templomba azonban nem juthatott be, mert valamivel magasabban fekszik az épület.

A postának szintén ki kellett költözködni épületéből s most a töltésen egy fabódében van a posta és a telefonállomás, ahol a postamester két hájos leányával látja el a szolgálatot, ami bizony elég terhes.

A katasztrófa jelenlegi állapotában a fő most az, hogy a víz minél előbb lefolyjék, a lakosságnak és állatainak elég élelmiszere legyen és hogy megfelelő adomány gyűljön össze, hogy a szegényebb lakosságot biztosítani lehessen arról, hogy házat fel tudja építeni.

A községi előjáróság ismételtelen kijelenti, hogy nécseléseket nem lehet már Rudolfsgnádról kapni s ez iránt ne is forduljon senki az előjárósághoz.

Adóleírás.

Torontálvármegye közigazgatási bizottságának mai ülésén Tóth István kir. tanácsos pénzügyigazgató bejelentette, hogy Rudolfsgnád községben személyesen megjelent s az árvizokozta elemi csapásról meggyőződést szerzett. A pénzügyigazgató a községi jegyzőt és bírót kellő utbaigazítással látta el arra nézve, hogy mi módon járjanak el a károsult sdózók közterheinek könnyítése tárgyában.

A pénzügyigazgató részletes és indokolt fölterjesztést fog tenni a pénzügyminiszterhez, hogy az árvizkárosultak föld- és házadója leírassák, azokra a közterheikre nézve pedig, amelyeket a törvény értelmében törölni nem lehet, a legmesszebbmenő méltányossággal halasztás, illetve több esztendőre menő törlesztés engedélyeztessék.

A bizottság a pénzügyigazgató jelentését köszönettel vette tudomásul.

Adakozások.

A rudolfsgnádi árvizkárosultaknak ujabban Bótos község 100 koronát, Zichyfalva 200 koronát és Tótara dác 30 kor. szavazott, meg-

ALHAMBRA COMPANY a Korona-szálloda kerthelyiségében, kedvezőtlen idő esetén a nagyteremben, Taussig S. igazgató vezetése alatt
kedden, június 11., szerdán, június 12. és csütörtökön, június 13. tartja nagy művészestélyeit.

A műsorból különösen kiemelendők:

Rasmussen A., angol ének- és táncosnő.

Ivanov Lenke, Chansonette

Saida & Leopold, amerikai néger-kettős.

Charles Morgée, komikus.

Mr. Keenwood, az ügyetlen jongleur.

B. Nédios Natália, magyar érekesnő.

HAUPT E, német humorista.

Bodrogi L., magyar grotesk-komikus.

GÖNDÖR AURÉL, magyar alakító-művész.

Linda Lindau, excentrique-énekesnő

Mr. Duwenek, Kontorsionist.

Palugyai Mici, magyar énekesnő.

Sisters Mac Lord, akrobata-táncosnők.

Grätz K., karmester.

La Bella Arina, szerpentin-táncosnő.

Belépő-díj: Reservált ülőhely 2 korona., személyi jegy 1 korona.

Kezdeté este 8 órakor.

Naponta új bohózatok a „Folies Caprice” műsorából.

Reservált ülőhelyeket kérem délután 4 óráig a szálló irodájában előjegyeztetni.

557-1.1

Kiváló tisztelettel WINKLER, a Korona-szálloda tulajdonosa.

E művészestélyre külön felhívom a n. é. közönség figyelmét.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Személyi hír.** Dr. Trajber Vince szegedi főgyógyász a nagybecskereki kir. ügyészség hivatalának megvizsgálására Nagybecskerekre érkezett s körülbelül péntekig marad itt.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontál-vármegye közigazgatási bizottsága Botka Béla főispán elnöklésével ma délelőtt tartotta június havi rendes ülését, amelyről holnapi lapunkban hozunk tudósítást.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Csillag Róbert és dr. Lányi János temesvári kir. törvényszéki joggyakornokokat a pancsovai kir. törvényszékhez aljegyzőknek nevezte ki.

— **Magyar név.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Bergenthall Zsigmond lészárdi illetőségű, nagybecskereki lakos családi nevét „Endrényi”-re változtassa.

— **Hittani vizsga.** A nagybecskereki állami elemi iskolákban ma délelőtt tartották meg a róm. kath. hittani vizsgát. A központi iskolában Holcz Ferenc közép-torontáli esperes, katalin-falvai plébános, az Eötvös-utcai iskolában pedig Bezédán József tordai plébános elnökölt. Mindkét intézetben a tanulók ügyes és szabatos feleletei arról tettek tanúságot, hogy a hitoktatók vallás-erkölcsi oktatása mely gyökeret vert a gyermekek szívében s az elért szép eredményért Engel Ferenc, Lombay Nándor, Hodács Ágost és Wittwer Miklós hitoktatókat illeti az elismerés.

— **Temetés.** Molnár Mihályt, a nagybecskereki tiszai ármentesítő társulat elhunyt igazgatóját tegnap délután temették el élénk részvét mellett. A gyászszertartást Magyar Pál pápai kamarás plébános vezette, mely után kivitték az elhunytat a róm. kath. temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték. Ma reggel az elhunyt lelküdvéért engesztelő szentmise áldozat volt a róm. kath. templomban.

— **Torontál orvosok gyűlése.** A torontál-vármegyei orvos és nyugdíjgyelet szombaton délután dr. Plechl Szilárd m. főorvos elnöklésével ülést tartott, amelyen részt vettek: dr. Haidgger Lajos, dr. Weiterschan József, dr. Kuszling János, dr. Iványi Mór, dr. Stein József Nagybecskerekéről; dr. Koreck György Perjámos, dr. Petrovics János Pardány, dr. Braun Gyula Törökkanizsa, dr. Schimpl János Módos, dr. Messinger Károly Écska és dr. Markovics Samu Kumán. Az ülésen az elnök jelentette, hogy a vármegyei községi és körorvosok alapszabályait a belügyminiszter, amennyiben az az 1876. törvények módosításával össze nem ütközik, mielőbb jóvá fogja hagyni. Élénk eszmecsere folyt ezután a munkásbiztosító törvény körül. A vitában többen pártolták Klein József szabadkai orvosnak a betegsegítő pénztárak legutóbbi országos értekezletén elfogadott javaslatát, míg mások a szabad orvosválasztás mellett kardoskodtak. Az ülés e kérdésben ezúttal nem hozott határozatot. Elfogadta ezután az ülés az orvosi nyugdíjgyeletnek a jegyzői nyugdíjgyelettel való egyesítése dolgában Thury Mihály számtanácsos ismeretes javaslatát. Végül két orvos özvegyének segélyt szavazott meg az ülés s több belső ügyet tárgyalt le.

— **Az állami számvétség a vármegyházában.** A m. kir. pénzügyminiszter engedélyezte, hogy a vármegyei és árvaügyi számvévei teendőikkel megbízott tisztviselők a vármegye székházépületében helyeztessenek el, Zalán Károly csoportvezető vezetésével. E rendelkezést a hó 4-én végre is hajtották s ennek folytán az e teendőket végzésére 16 tisztviselőt a megyeházában helyeztek el. A főnöki teendőket továbbra is Thury Mihály számtanácsos végzi, aki a pénzügyi palotában marad.

— **Évzáró ünnep a főgimnáziumban.** A községi főgimnázium önképző köre tegnap délelőtt tartotta évzáró ünnepét a főgimnázium tornacsarnokában. Az ünnepet, amelyen szép számú közönség jelent meg, a gyöngélné Balázi igazgató helyett Harzer József tanár nyitotta meg, fűdvözlővel a közönséget. Bevezetőül a főgimnáziumi zenekar szabatosan eljátszotta Straussnak „A hársak alatt” című szerzeményét, majd Jakabffy Titusz elszavalta magyar fordításban „Balatoni rege” című szerb költeményt, amelyet Iszákovics Vojislav VIII. oszt. tanuló fordított magyarra. Kafka Győző Simon Judit melodramáját szavalta el Kiss Gyula zongora-

kiséréte mellett, Sárffy Aladár és Kiss Gyula pedig Brahms magyar táncait adták elő zongorán. Lasztovics Sándor Gabányi egyik monológját szavalta, Kafka Győző pedig utána hegedűn játszott. Ezt követte Vugrincsi Kálmán jelentése az önképzőkör lefolyt évi működéséről. Míg záradékul Sárffy Aladár és Kiss Gyula a Hunyady-indulót játszottak el zongorán. Az ünnepély műsorának minden egyes száma élénk tetszést keltett s a közönség szívesen tapsolta a fiatal előadókat. Az ünnepély szép rendezéséért és sikeréért Bárány Béla tanárt illeti az érdem.

— **A közigazgatási tanfolyam vizsgái.** A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam második félévi és évzáró vizsgálatai következő napokon tartatnak meg: Június 19-én az I. számú teremben pénzügyi jog, elnök Szilágyi Albert, a II. számú teremben: községi háztartás, elnök Bielek Antal; június 20-án az I-ső számú teremben: belügyi igazgatás, elnök Zsiross Mihály, a II. számú teremben: Anyakönyvvezetés, elnök Ládai Kálmán; június 21-én az I-ső számú teremben: Katonai ügy, elnök Strosz Béla, a II. számú teremben: Közgazdaság, elnök dr. Végh Lajos; június 22-én az I-ső sz. teremben: Peres és peren kívüli eljárás, elnök dr. Riesz Jakab, a II. számú teremben: Vallás- és közoktatásügyi igazgatás, elnök Szilágyi Albert. A vizsgálatok a fenti napokon délután 4-8 óráig a felsőkereskedelmi iskolában tartatnak meg. A vizsgálatok nyilvánosak. A jegyzői szigorlatok július hó 1-én kezdődnek és a vármegyeszékház főispáni és alispáni kistermekben tartatnak meg.

— **A koronázás jubileuma.** Ozoráról írják lapunknak: Kedves emléket hagyott lakosságunk részére az ozorai állami iskolában e hó 8-dikán megtartott koronázási ünnepély és ennek igen sikerült lefolyása. Az ünnepély istentisztelettel kezdődött, amelyet Pinku Márton lelkész celebrált. Azután az ozorai intelligencia, valamint a földmivelő lakosság nagy része az iskolába vonult az ünnepély meghallgatására. A tanterem zöld galyakkal és virágokkal volt feldíszítve. Igen szép volt Bontilovics Gusztáv magyar és Oucs M. tanító román nyelven elmondott ünnepi beszéde. Majd a tanulói fúvós szavalatai következtek, amelyek között kitűnt Vojvodicsán T. VI. o. t., Prekup M. V. o. t., Oucs M. IV. o. t., Frencz Anika és Subu Lyubica V. o. t. részint magyar, részint román nyelven előadott értekezéseikkel. Az ünnepély a Szózat élénklésével ért véget. Az ünnepély rendezése körül még elismerést érdemel Németh József tanító úr is.

— **A hivatali felfüggesztések.** A torontál-vármegyei közig. bizottság mai ülésén dr. Vinczehid Ernő m. főjegyző bemutatva a belügyminiszter ismeretes rendelkezését, amely szerint a hivatali való felfüggesztés csak komoly szükség esetén alkalmazható. A bizottság a rendelkezést tudomásul vette.

— **Gyermekelőadás a színházban.** A Messinger-féle leánynevelő intézet, városunknak ez a legfiatalabb, de már is egyik legagilisebb tanintézete derék és fáradságtalan igazgatójával Messinger Karolinál élén, nem mindennapi élvezetben részesítette szombaton este közönségünknek azt a részét, mely a gyermeki kedélyt még élvezni tudja. Hogy ez a közönség milyen nagy, azt megmutatta az a zsúfolt ház, mely lelkesen tapsolt az intézet kis művésznőinek. Sajnos, városunkban nincs olyan alkalmas nagy terem, ahol ilyen nagyarányú ünnepségeket rendezni lehetne és így igen helyesen tette az intézet vezetősége, hogy az ilyen célra nálunk legalkalmasabb helyiséget, a városi színházat használta föl, bár az általános érdeklődést tekintve, még ez is szűknek bizonyult, mert igen sokan kiszorultak onnan, akik szívesen lettek volna ott, a mivel minden mástól eltekintve, a jótékony cél szívesedtet, melyet az előadással az intézet szolgált. A nagy számmal megjelent érdeklődők között városunk és társadalmunk előkelőségeit mind ott láttuk. Magáról az előadásról csak a legnagyobb dicséréssel emlékezhettünk meg és mondatjuk, hogy a közönség a tanulói fúvós szokatlan műélvezetben részesült, és hogy az előadás jóval felülmulta azt a színvonalat, melyet az ilyen iskolai ünnepélyektől várhatni. Az előadás egészében, de különösen a zenészek pontosságára és precizitására, az egész előadás alatt tapasztalt fegyelmesség valóban meglepte a hallgatóságot, amiért az intézet jeles zenetanárát Ripka Imrét illeti az elismerés. Az ünnepélyt a filharmonikusok zenekara nyitotta meg a Csokonai-pályán szép interpretálásával. Ezt követte Mayerbeer koronázási indulója, melyet Rós's Margit intézeti tanítónő tanítványai Edelman Etus és Marek Tercsi adtak elő zongorán nagy lendülettel. Ezután a „Gazdag rokon” című vígjáték következett, melyben Szöllőssy Sari, Rosenstock Reli, Zsiross Vilma, Kohn Berta és Végh Gizella jeleskedtek. A kiválóan ügyes betanítás Messinger Karolin igazgatónő érdeme. Ezután

Ripka Gizella intézeti zongoratanítónő tanítványai Rigó Sári és Jakabffy Irma adtak elő zongorán magyar táncdalokat szép technikával, mely a derék tanítónő gondos és lelkiismeretes tanítására vall. Majd egy kedves francia csevegés következett La Fete a Mme Dolland címen, melyet az intézet francia tanítónője Roemer Elise tanított be. A darab szereplői: Lucie Alice, Rosenstock Reli, Hajduska Janka, Sáfány Katica, Klein Janka, Schlesinger Erzs, Várady Sári, Heller Rózi, Matein Angela, Magyar Piri, Marek Böske és Venovics Olga, fél órán át csevegtek előttünk francia nyelven oly szép kiajtással, hogy az a francia tanítónő ügyes tanítási módszerét dicséri. A darab keretében Szöllőssy Aranka és Weisz Ilona intézeti növendékek egy francia ének-kettőt adtak elő zenekísérettel, mely annyira tetszett a közönségnek, hogy meg kellett ismételní. Hasonlóan nagy tetszést keltettek Eisner Licinek és Jakabházy Miklósnek a filharmoniai zenekar kíséréte mellett zongorán előadott orosz dalai, ugy hogy ezt is meg kellett ismételní. Az ünnepély fénypontját képezte a „Nász a lepkekirály udvarában” című daltéka két képe, melyet Lucie Alice, Weisz Ilona, Heller Rózi, Winger Irán, Rigó Sári, Heller Alice, Brezsovsky Sári, Gockler Berta, Marek Tercsi, Csermák Irén, Schlesinger Erzs, Szöllőssy Aranka, Magyar Lenke, Rosenstock Reli, Sáfány Katica és az intézet énekkara adtak elő. Kedvesebb képet igazán elképzelni sem lehet, mint aminő a közönség elé tárult, mikor felvették a függönyt. A fehérbe öltözött leánykák, az ügyes csoportosítás, a szabatosan előadott énekszámok valóságos meglepetést keltettek, mit a szünni nem akaró taps igazolt leginkább. A felvonásokhoz derék filharmonikusaink töltötték ki a töltők már megszokott precizitással előadott zeneszámokkal. Az előadás, mint értesülünk, szép jövedelmet hozott a rudolfsgnádi árvizkárosultaknak, az árvaháznak és a gyermekbarát egyesületnek.

— **Az ev. ref. hittanvizsgák.** Szalay József ev. ref. lelkész, egyházmegyei iskolafelügyelő, a református iskolák, illetve hittanintézetek megvizsgálását e héten következő sorrendben végzi: Június 11. d. e. Magyar-Itteba, d. u. Csávos. Június 12. d. e. Hertelendyalva, Pancsova, d. u. Torontálvárshely. Június 13. d. e. Nagybecskerek, d. u. Törökbecse. E két helyen vallásvizsgák tartásával. Június 14. d. e. Nagy-kikinda, d. u. Valkány.

— **Nyári mulatságok.** Noha a felhős ég és időjárás nem a legkedvezőbb hatással volt városunk szabadba vágó közönségére, mégis megtartották tegnap egy a kereskedő ifjak, mint a vasutasok mulatságát. Sajnos, épp ennek következtében a nagybecskereki kereskedő ifjak egyesületének a mulatsága nem sikerült a legjobban, mert ilyen időben nem igen volt kedvük az embereknek kimenni az erdőbe. De annál szebb volt a vasutasok mulatsága, mely Bégaszentgyörgy kellemes parkjában a legvidámabb hangulat közepette még éjfélre is tartott. Közönségben sem volt hiány s nemcsak a nagybecskerekiek, de az egész környékről, még Zsombolyáról is lerándultak az emberek, mert hát ki nem érzi jól magát abban a szép parkban melyért Bégaszentgyörgyöt méltán irigyelhetjük. Az est beálltával dr. Szilammér Ágoston, mint a rendező-bizottság elnöke szép beszéd keretében üdvözölte a diszes közönséget és megköszönte, hogy bár az idő nem a legkedvezőbb, mégis így szép számmal jöttek ki résztvenni a mulatságon. Erre megkezdődött a tánc amely a legpompásabb hangulatban tartott éjfélt utáni, amikor a különvonatokon hazatértek a mulatók.

A köz- és magántisztviselők egyesülete folyó hó 22-én a kincstári erdőben táncot egybekötött nyári mulatságot rendez, mely a tervezett programponok szerint egyike lesz a legszebb nyári mulatságoknak.

— **Vizgák a felső kereskedelmi és polgári iskolában.** A nagybecskereki állami felső kereskedelmi iskolában az évzáró vizsgák sorrendje a következő: Június 11-én d. e. 8 órakor róm. kath. hittani vizsga; 15-én d. e. 9 órakor ág. ev. hittani vizsga, 10-12 óráig gör. kat. hittani vizsga délután 4 órakor tornavizsga; 18-án d. e. 8 órakor szóbeli érettségi vizsga; 21-én d. e. 8 órakor alsó osztály: 8-9 óráig magyar nyelv, elnök Knyaskó Lajos. 9-10-ig földrajz, elnök Perl Mihály. 10-12-ig kereskedelmi számtan, elnök Müller V. 2-3-ig történelem, elnök Knyaskó Lajos. 3-4-ig francia nyelv, elnök Perl Mihály. 21-én d. e. 8 órakor középső osztály: 8-10-ig könyvtel, elnök Müller V. 10-11-ig magyar, elnök Urhegyi János. 11-12-ig vegytan, elnök Lakos S. 2-3-ig francia, elnök Perl Mihály. 3-4-ig történelem, elnök Knyaskó Lajos. 22-én d. e. 8 órakor alsó osztály: 8-9-ig kereskedelmi levelezés, elnök Lakos S. 9-10-ig német nyelv, elnök Müller V. 10-11-ig kereskedelmi ismeret, elnök Knyaskó Lajos. 22-én d. e. 8 órakor középső osztály: 8-9-ig irodalmunka, elnök Dunai L. 9-10-ig mennyiségtan, elnök Lakos S. 10-11-ig földrajz, elnök Perl Mihály. 24-én d. e. 8 órakor alsó osztály: 8-10-ig mennyiségtan, elnök Müller V. 10-11-ig fizika, elnök Lakos S. 24-én d. e. 8 órakor középső

osztály: 8-9-ig közgazdaság, elnök Knyaskó Lajos. 9-10-ig jogismeret, elnök Lakos S. 10-11-ig német nyelv, elnök Müller V. 11-12-ig kereskedelmi levelezés, elnök Falquet A. 24-én délután 2-4-ig kereskedelmi számtan, elnök Müller V. 29-én d. e. évszázó ünnep.

Az áll. polgári iskolában. Junius 11-én róm. kath. hittani vizsga 8 órákor (I.-IV. oszt.). 15-én d. e. 10 órákor gör. kel. sz. hittani vizsga. 9-10-ig evang. hittani vizsga. 15-én d. u. 4 órákor torna és énekvizsga. 17-én (hétfőn) magánvizsgák. 18-án d. e. 8 órákor I. a), I. b) o. osztály vizsgája. 19-én d. e. 8 órákor II. a), II. b) o. osztály vizsgája. 20-án d. e. 8 órákor III. osztály vizsgája. 21-én d. e. 8 órákor IV. osztály vizsgája. 29-én évszázó ünnep.

— Hangverseny a rudolfsgnádik javára. Nem mindennapi nyári műélvezetben lesz része junius 15-ikén és 16-ikán szombaton és vasárnapon a nagybecskereki közönségnek. Ugyanis egy elsőrangú fővárosi művészekből alakult társaság jön le Nagybecskerekre s itt a Rózsa-szálló kerthelyiségében hangversenyt tart a rudolfsgnádik árvízkarosultak javára. Hogy ezt a két művészt valóban kiemelkedik a szokásos nyári előadások közül, azt legjobban biztosítják a társulat tagjai. A két estén ugyanis szerepelni fognak Medgyaszay Vilma, T. Harmath Ilona, a budapesti Király színház tagjai, P. Vincze Irén énekesnő, Kovács Mihály, a Népszínház kintinó komitusa és Gabányi István, a budapesti Nemzeti színház tagja. Ezek az ismert művészek tehát csak a legjobbat ígérhetik s bizonyos, hogy a közönségnek ritka két estében lesz része. Az előadást kedvezőtlen idő esetén zárt teremben tartják.

— Az amnesztia és a nagybecskereki fogház. A király megkoronázásának évfordulóján adott amnesztia alkalmából, mint értesülünk, a nagybecskereki kir. törvényszéki fogházban fogva levő rabok közül senkit sem terjesztettek föl kegyelemre, miután a foglyok között egy síncs, kiknek büne az amnesztiában körülírt feltételeknek megfelelt.

— Adakozások. Galler Péter az esküdtzéki tárgyalások alkalmából 8 korona napdíját, Gyurák Mátyás a Staniszavlevits Joszim ravatalára elhelyezett koszoru céljára gyűjtött pénz feleslegét 2 kor. 74 fillért juttatott az árvaház alapjának, amiért a nemesszívű adakozóknak az árvaházi bizottság hálás köszönetet mond.

Alhambra Company. Az ismert Alhambra Company-társulat három estén át: junius 11-én, 12-én és 13-án tartja előadását Nagybecskereken a „Korona”-szálló kerthelyiségében. A társaság a legjobb artista erőkből áll. Kintinó jongleurök, akrobáták, táncosnők, komikusok stb., akik mind a legjavát mutatják be tudományuknak. A produkciókon kívül kacagató bohózatot ad elő a társaság a „Folies Caprice” műsorából, még pedig mindeonnap újat. Kedvezőtlen idő esetén az előadást a nagyteremben tartják meg.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjük határozottan Ferencz József keserűvizet. (1)

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, junius 10. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnöklésével ülést tartott.

Az ülés megnyitása után napirend előtt Maniu Gyula nemzetiségi szavát teszi Vajda Sándor kiűzésének ügyét, amelyben a mentelmi jog súlyos megsértését látja, amelyet a parlamentnek saját méltósága érdekében meg kell toroíni. Csodálkozását fejezi ki azután az elnökkel szemben, hogy nem tudta megvédeni Vajdát az ilyen eljárás ellen. Indítványozza, hogy az eset mint mentelmi sérelem, a mentelmi bizottság elé utasíttassék s a Ház tüzzön ki záros határidőt az ügy letárgyalására a bizottságnak. Főhívja végül az elnököt, intézkedjék, hogy Vajda Sándor továbbra is gyakorolhassa képviselői jogait

s szabadon minden sérelem nélkül jöhessen a Házba.

Az elnök mindenekelőtt minden vitánélkül a mentelmi sérelmet átteszi a mentelmi bizottsághoz, a záros határidő kitűzésére nézve pedig elrendeli a szavazást. A szavazásnak az az eredménye, hogy a Ház kimondja, hogy nem kíván ebben az esetben záros határidőt kitűzni.

Az elnök most felel azokra a vádakra, amelyekkel Maniu illetve, hogy az elnökség nem védte meg Vajdát a támadás ellen. Kijelenti, hogy Vajdának igenis joga van a Házban megjelenni és képviselői jogait gyakorolni, de az indulat kitörése ellen nem tehet semmit, mert nem áll fegyveres erő rendelkezésére.

Maniu Gyula sajnálkozását fejezi ki, hogy az elnök csak fegyveres erővel tudja biztosítani a képviselőknek törvényhozási tisztük gyakorlását. Kijelenti, hogy a nemzetiségi pártok további állásfoglalásukat attól teszik függővé, hogy kapnak-e megfelelő elégtételt.

Ezzel a mai ülésen Vajda ügyét elintézték s áttértek a napirendre, a vasutas javaslatok tárgyalására.

Ma Zboray Aladár szólal föl elsőnek a javaslatokhoz, amelyeket elfogad.

Utána egy horvát képviselő beszélt, aki kibeszélte az ülést.

A király elutazása.

Budapest, junius 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király holnap elutazik Budapestről, de néhány nap múlva ismét visszatér s azután junius végéig állandóan Budapesten marad.

Beck báró a királynál.

Budapest, junius 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Beck báró osztrák miniszterelnök ma délben külön kihallgatáson volt a királynál az osztrák trónbeszéd ügyében.

A Dmke József főhercegnél.

Budapest, junius 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület küldöttsége Rónay Jenő elnök vezetésével ma délelőtt adta át József főhercegnek, mint a Dmke védnökének, a védnökségi díszokmányt. József főherceg igen szívesen fogadta a küldöttséget s a midőn hálás köszönetét fejezte ki a bizalomért, amelyet iránta az egyesület tanúsít, leikes szavakkal kívánta, hogy az egyesület hazafias működését siker koronázza.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, junius 10. (A „Torontál” ered. táv.) Beck báró osztrák miniszterelnök, az osztrák szakminiszterekkel a kiegyezési tárgyalások folytatására Budapesre érkezett. Az osztrák miniszterek a tárgyalásokat ma kezdték meg a magyar miniszterekkel.

A Vhosz. jubiláris közgyűlése.

Budapest, junius 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Pécsről sürgönyzik, a vidéki hírlapírók országos szövetsége tegnap tartotta ott jubiláris közgyűlését tiz esztendei főnnállása alkalmából Szávay Gyula elnöklésével. A közgyűlésen nagy számmal vettek részt a szövetség tagjai az ország minden részéből. Szombaton este érkeztek az újságírók Pécsre, ahol ünnepiesen fogadta őket a város. A fogadtatás után ismerkedési estély volt. Tegnap volt a közgyűlés, amelyen Palócz László titkár terjesztette be jelentését a szövetség 10 éves működéséről. A közgyűlés után

az újságírók megtekintették a kiállítást, majd ünnepi lakoma, kirándulás, este pedig diszelőadás volt a hírlapírók tiszteletére.

A mezőgazdasági muzeum megnyitása.

Budapest, junius 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap nyitották meg ünnepiesen a fővárosi mezőgazdasági muzeumot. A megnyitáson megjelent a király is, továbbá Wekerle Sándor miniszterelnök a kormány több tagjával és más előkelőségek. A király behatóan megtekintette a muzeumot s a látottak fölött elismerését fejezte ki.

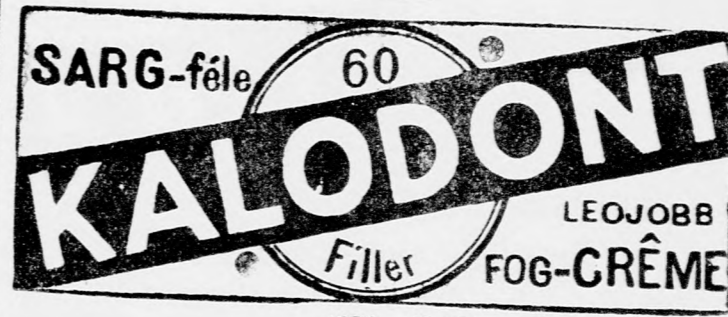
Határidő-üzlet.

Budapest, junius 10. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (okt. 1907.)	20.36
Rozs (október 1907.)	17.70
Zab (októberre 1907.)	13.72
Tengeri (júliusra 1907.)	11.60
Tengeri (májusra 1907.)	11.58

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Nyílttér.*

Luni Erzsébet gyógyviz

gyomorbetegségek minden neme ellen, ugyszintén torok, gége és hörgők idült hurutos állapotban kiváló sikerrel alkalmazhatók.

Megrendelhető a forrásbérletégnél

Szolyva, (Bereg megye).

Telefon 42-55.

Telefon 42-55.

Kapható

minden fűszer- és ásványviz kereskedésben.

478-15.12

Császárfürdő

Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar lrgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévívíz gyógyfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bementve küld.

(86-16.7)

az igazgatóság.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Két teljesen elkülönített bejáratu

butorozott szoba

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7. sz.

A gyermekek kiválóan fejlődnek vele és nem szenvednek emésztési zavarban.

Kitünően bevált hányás béllhurut, hasmenés stb. esetén.

A bel- és külföldön sok ezer orvos ajánlja.

Legjobb táplálék egészséges és gyomorhajos gyermekeknek.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Diet. tápláló szerek gyára KUFÉKE R.

Wien I. és Bergedorf - Hamburg.

2030/907. kig. sz. A párdányi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Alólírott hatóság a lemondás folytán megüresedett szerbszentmártoni községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdet és felhívja mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c., illetve 1900. évi XX. t.-c. alapján jegyzői képesítési és esetleg egyéb okmányokkal felszerelt szabályszerű kérvényüket alólírott hatósághoz folyó évi június hó 30-áig bezárólag annál is inkább benyujtsák, mert a később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

A választás később lesz megtartva. Ezen állással a következő javadalmazás van egybekötve: 800 kor. évi fizetés és 200 kor. évi államszegély. 550-2.1

Kelt Párdányon, 1907. évi június hó 1.

A párdányi járási főszolgabíróság

8/907. kig. sz. Gyülvész község előljáróságától.

Hirdetés.

Közírré tétetik, hogy Gyülvész község 2700 holdnyi határában gyakorlandó vadászati jog

egymásutáni 6 (hat) évre, vagyis 1908 jan. 1-től 1913. december 31-ig terjedő időre bérbe fog adani. Az árverés ideje 1907. évi augusztus hó 11-ik napjának délelőtt 9 órájára tüzetelt ki.

Kikiáltási ár 100 kor., bánatpénz 60 kor., mely utóbbi az utolsó évi részletbe beszámíttatik.

Egyéb feltételek a hivatalos órák alatt a községi irodában tekinthetők meg.

Kelt Gyülvészen, 1907. május hó 28.

Fleischer Gyula, Klingler Mihály, jegyző. 544-3.3 bíró.

14776/1907. szám. 552-3.1

Árlejtési hirdetés.

A vármegye székházépület és a megye tulajdonát képező közkórházak fűtőanyag-szükségletét biztosítani óhajtván, felhívom mindazokat, kik az alább részletezett

fűtőanyag szállítására

vonatkozólag pályázni kívánnak, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlatukat az ajánlatba hozott összeg 5%-ának a nagybecskereki kir. adóhivatalba óvadék gyanánt történt befizetését igazoló nyugta kapcsán folyó évi június hó 30-ának déli 12 órájáig nálam nyujtsák be. Elkésett, távirati, utó- és nem fentiek szerint beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A döntés jogát fentartom magamnak. A szállítási határidőt a megyeszékház gépház-felügyelője, illetve a kórházi igazgató-főorvos fogja megállapítani.

A szükségelt fűtőanyag: 1. A megyei székházban 2200 mm. porosz drb szén, befuvarozva, a pincébe berakva; 2. a nagybecskereki közkórházban 1300 mm. légszesz pirszén, 550 mm. aninai kocka kőszén, 288 köbm. I. rendű bükkfahasáb; 3. a módosi közkórházban 200 köbm. I. rendű bükk- vagy tölgyhasábfa, 300 mm. pirszén; 4. a zombolyai közkórházban 5 vagon tüzelőfa, 5 vagon kőszén; 5. a nagyikindai közkórházban 4 vagon tűzifa, 3 vagon kőszén; 6. a törökkanizsai közkórházban 2 vagon aninai kockaszén.

Vállalkozni lehet az egész fűtőanyag szállítására vagy csak egy kórház vagy a székház számára, továbbá külön a szénre, külön a faszükségletre. Az ajánlati árakban lehetőleg a helyszínére való befuvarozás is beállítandó és ezen körülmény az ajánlatban külön kiemelendő.

Nagybecskerek, 1907. évi június hó 6.

Jankó, alispán.

704/907. sz. Magyarittele község előljáróságától.

Árverési hirdetés.

Közírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező és alkalmatlanná vált

két darab községi mén

a vármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának utólagos jóváhagyása reményében folyó évi június hó 20-án délelőtt 10 órakor a község házában nyilvános árverésen el fog adni.

Az egyik Tetétlen nevű, 6 éves, vil. geszt. pej; a másik Mándok 4 nevű, 6 éves, meggy pej. Mindkettő a mezőhegyesi állami ménesből való.

Kelt Magyaritteleben, 1907. évi június 7.

D. Bodó Mátyás, jegyző. 554-2.1 Pall Iános, bíró.

Kötélárúk

zsinegek, zsákok, vitorla és ponyvavásznak, vízmentes ponyvák, halhálók, lóhálók, függőágyak és tornaszerek jutányosan és nagy választékban kaphatók

Csusner János,

kötélárugyár és rövidáru nagykereskedőnél Nagybecskereken.

489-30.9

Fajtojások

Fehér orpington és sárga orpington fajtisza angol importált tyukok tojásai kaphatók állami nagy aranyéremmel és számos I. és legnagyobb díjjal kitüntetett fajbaromfi gazdaságban

REITTER OSZKÁRNÁL

NAGYBECSKERÉKEN. Darabja 50 fillér.

Őszi szállításra előjegyezhető:

- Nagytestű angol emdeni libák,
- Nagytestű pekingi kacsák,
- Sárga orpingtonok, 518-x.3
- Fehér orpingtonok,
- Fehér mexikói pulykák.

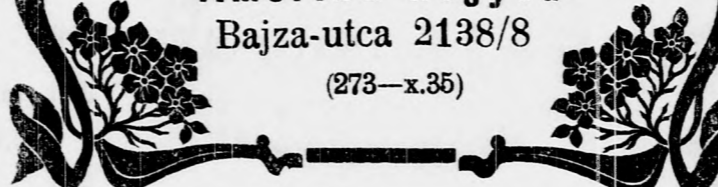
Legdivatosabb csokrok és koszorúk friss élő virágokból.

Magastörzsű oltott rózsák a legszebb fajokban. — Továbbá nyiló cserepes virágok jutányos áron kaphatók

Oláh Gábor

városi kertésznél, Amerika-negyed Bajza-utca 2138/8

(273-x.35)

403-10.9

Elsőrangú fővárosi művészekből alakult társaság

f. hó 15-én (szombat)

és 16-án (vasárnap)

hangversenyt

rendez Kovács J. „RÓZSA”-szálló-jának kerthelyiségében

a rudólfsgnádi árvizkárosultak javára.

Közreműködnek:

- MEDGYASZAY VILMA k. a. a budapesti „Király Színház” művésznője.
- T. HARMATH ILONA urnő a budapesti „Király Színház” koloratur énekesnője
- P. VINCZE IRÉN urnő népdalénekesnő. (556-4.1)
- KOVÁCS MIHÁLY ur a budapesti „Népszínház” első komikusa.
- GABÁNYI ISTVÁN ur a budapesti „Nemzeti Színház” művésze.

Kezdeté este 8¹/₂ órakor.

HELYÁRAK: Reservált hely 3 korona. Belépő jegy 1.50 korona.

Az előadás kedvezőtlen idő esetén zárt teremben tartatik meg.

Vérszegények és gyermekágyasoknak
legjobban ajánlható a
kőbányai à la
bajor sör
1 nagy üveg ára 44 fillér.
10 üveg vételénél házhoz szállítatik.
Kapható
Schager Nándor
fűszerkereskedésében
Nagybecskerek, Mária Terézia-u. 2005.
Telefon 208.

Szabad kézből
eladó
a melencei-utca 437. számú
ház
igen kedvező fizetési feltételek mellett.
Tulajdonos:
Nagybecskereki takarékpénztár.

NYOMDÁSZ-TANULÓNAK
egy jó családból való fiu azonnal felvétetik. Bővebbet e lap kiadó-hivatalában.